

Posudek vedoucího práce

Diplomant: Stanislav Rataj

Název práce: Lokální aktéři a jejich sítě v národním parku Šumava

Diplomová práce Stanislava Rataje sleduje již 20 let velmi diskutované téma, totiž konflikt mezi ochránci přírody a starosty obcí na území Národního parku Šumava. Vlastní téma práce je zaměřeno především na roli vertikální i horizontální spolupráce aktérů rozvoje na území Národního parku Šumava a to na základě standardizovaných rozhovorů jak s představiteli venkovských obcí, tak také s představiteli NP Šumava i dalšími významnými aktéry v území.

Práce je uvozena podrobnou a cílenou diskuzí literatury se zaměřením především na vymezení lidského a sociálního kapitálu. V této části práce Stanislav Rataj prokázal dobrou znalost zahraniční literatury a schopnost kritického pohledu na jednotlivé autory a jejich stěžejní práce. Autor bezmyšlenkovitě nepřejímá jednotlivé teze, ale je schopen k nim zaujmout kritický odstup. Při diskuzi jednotlivých aktérů bych doporučil autorovi zaměřit se kromě národní úrovně i na regionální úroveň, protože právě aktivity, politické pozice a formální i neformální síla krajských reprezentantů může velmi efektivně jak vyvolávat konflikty, tak i snižovat napětí mezi aktéry na lokální úrovni. Jako velmi zajímavé a pro problémy Šumavy významné považuji převzaté Bernardovo členění 4 typů lokálních představitelů (str. 28-29), které lze velmi dobře uplatnit i na Šumavě při budování sociálního kapitálu. Je proto na místě zdůraznit, jak se jednotlivé typy bytí nikoliv v krystalické podobě vyskytují na Šumavě a jak jsou schopni naplňovat nebo realizovat teze partnerství mezi veřejnou správou, neziskovým sektorem a podnikatelskou sférou. I přesto ale autor prokázal v této části práce velmi dobrou znalost jak teoretických konceptů, tak i legislativně technického prostředí veřejné správy.

Ve 4. kapitole Metodologie autor nejprve stanovuje hypotézy a cíle práce a dále naznačuje zvolenou metodiku práce. Autor velmi přesně popsal jednotlivé skupiny respondentů a upozornil na rozdílné pojetí dotazníku a strukturovaného rozhovoru s vybranými aktéry. Přesto bych v této části doporučil, aby se autor více zaměřil i na vyhodnocení dotazníků i strukturovaných rozhovorů a v kapitole metodika naznačil i další práci s dotazníkem a rozhovory tak, jak je následně provedena a vysvětlena v následujících kapitolách.

V 5. kapitole se autor věcně správně věnuje vývoji území NP Šumava a uvádí hlavní charakteristicky území. Vzhledem k charakteru práce je tato kapitola pravděpodobně nutná, ale z mnoha zřejmých důvodů i neinvenční. Za přínosnou v této části považuji především kapitolu 5.2, kde jsou v jednotlivých subkapitolách diskutováni jednotliví aktéři lokálního rozvoje a jejich role v lokálním a regionálním rozvoji.

Vlastní výzkumné práce autora je uvedena od 6. kapitoly dále. Autor provádí čtenáře celé diplomní práce postupně jednotlivými okruhy dotazníku a seznamuje se základními výsledky vlastního výzkumu. Práce je v této části (stejně jako i v jiných kapitolách) psána čitelně, srozumitelně a jednotlivé dílčí dosažené výsledky jsou komentovány a autor k nim zaujímá stanovisko. V některých částech práce autor zachovává velmi střízlivý a prakticky velmi vstřícný postoj. Například při hodnocení motivace ke vstupu do mikroregionů (67-68), kdy 27 obcí vstoupilo do MR z důvodů získat peníze nebo snazší přístup k projektům a pouze 2 obce

uvedly jako hlavní důvod lepší partnerství a lepší spolupráci, autor komentuje tento výsledek jako pragmatické důvody vstupu do mikroregionu.

V následující kapitole Vertikální spolupráce autor hodnocení vztah obcí k Správě Národního parku Šumava a případně vůči dalším organizacím, které působí v regionu. Autor při explananci jednotlivých zjištění velmi správně vymezuje jednotlivé skupiny obcí podle jejich polohy vůči jádrovým oblastem NP Šumava. Autor se také velmi dobře seznámil s realitou Šumavy a správně upozorňuje, že výzkum, jehož výsledkem je relativně příznivé hodnocení Správy NPŠ, probíhal před odvoláním bývalého ředitele Správy NPŠ Mánka a před další změnou směřování koncepce NP Šumava pod vedením současného managementu v čele se současným ředitelem Správy NPŠ Pavlem Hubeným. Stejně tak považují za velmi podstatnou i poznámku o významu manažera parku pro komunikaci s obcemi, kterou zastává ing. Lelková - jedna z bývalých starostek v území a v nedávně minulosti jedna z nejhlasitějších kritiček některých kroků NP Šumava. Autor tak prokázal schopnost vnímat lidský kapitál a identifikoval některé klíčové lidské (osobnostní) charakteristiky, které brání v rozvoji NP Šumava. Druhým důvodem dlouhotrvajících rozporů, na který upozorňují i starostové obcí, je změna managementu parku a tím i změna orientace správy parku po každé změně na místě Ministra životního prostředí. To pochopitelně nevede k jednotné a dlouhodobě prosazované koncepci rozvoje NP, ale naopak k rozladění, chaosu a nepochopení mezi jednotlivými skupinami aktérů rozvoje. Stanislav Rataj ve své práci na tato aspekty správně upozorňuje.

Nejednoznačnost jednotlivých stanovisek a neexistence pouze zploštěně chápaného konfliktu obce vs. správa NPŠ dokumentuje autor na stanovisku starosty Prášil, který vnímá postavení NPŠ velmi rozdílně na rozdíl od ostatních představitelů obcí.

V závěru se diplomant vrací k hypotézám a vysvětluje jejich naplnění. I v této části práce se autor opírá o výsledky své práce, které srovnává s dalšími výsledky autorů a zachovává si kritický odstup od jednotlivých závěrů a správně zdůrazňuje hlavní výsledky práce.

Práci považují za velmi zdařilé dílo, které nejen svým rozsahem, ale i hloubkou řešení překračuje nároky na diplomovou práci a doporučuji ji k obhájení.

RNDr. Radim Perlín, Ph.D.

Vedoucí práce